

**Isumaginninnermut pisortaqarfik angerlarsimaffinni meerartaqarfiusuniit
eqqissiviillioortoqarsimatillugu ilisimatinneqarnerini aaqqiagiinngittoqartillugu
akunnermiliuttuusarneq pillugu neqeroorummik pilersitsisoqarnissaa anguniarlugu
Naalakkersuisut peqquneqarnissaat pillugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut
siunnersuut.**

Inatsisartunut ilaasortamit Anna Wagenheimimit, Demokraatit, saqqummiunneqartoq

pillugu

Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliap

Siunnersuutip aappassaaneerpeqarneranut

ISUMALIUTISSIISSUTAA

Ataatsimiititaliaq suliarinninnermini uku ilaasortarai:

Inatsisartunut ilaasortaq Anna Wangenheim, Demokraatit, siulittaasuugallartoq

Inatsisartunut ilaasortaq Hans Peter Poulsen, Siumut

Inatsisartunut ilaasortaq Dines Mikaelson, Siumut

Inatsisartunut ilaasortaq Mikivsuk Thomassen, Inuit Ataqtigiit

Inatsisartunut ilaasortaq Eqaluk Høegh, Inuit Ataqtigiit

Inatsisartunut ilaasortaq Najaaraq Møller, Siumut, sinniisussaq

Inatsisartunut ilaasortaq Paneeraq Olsen, Naleraq, sinniisussaq

UKA2022-imi ulloq 20. oktober 2022-imi siullermeerinerup kingorna siunnersuut
ataatsimiititaliap misissorpaa.

Siunnersuutip imarisaa siunertaalu

Isumaginninnermut oqartussat angerlarsimaffinni meerartaqarfiusuni eqqissiviillioortoqartillugu
ilisimatinneqarnermiit aaqqiagiinngittoqartillugu akunnermiliuttartussanik
neqerooruteqartalernissamut Naalakkersuisut suliaqaqqullugit peqquneqarnissaat
siunnersuuteqartup kissaatigaa.

Siunnersuutip Inatsisartunit siullermeerneqarnera

Siunnersuuteqartup pingaarutilik oqaatigigaa iliuuseqarfigineqartariaqartorlu Naalakkersuisut
akissuteqaatigisaminni oqaatigaat. Qanigisanut nakuusertarnerup

pinaveersaartinneqarnissaanut siunertaqartumik iliuusissatut pilersaarummik UKA2023-imi Naalakkersuisut tunniussaqaarnissaannik ilaatigut kinguneqartussamik suliassaqaarfimmi Naalakkersuisut suliamik aallartinneqartumik matumani peqataatitsinikkut pitsaanerpaamik naammassineqarnissaa siunnersuummi anguniarneqartoq Naalakkersuisut isumaqarput. Tamanna tunngavigalugu Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuuteqarput.

”Ilaqutariinnut aaqqiagiinngitsunut, nalaataqarnerluttunut allanngornerujussuarmik aqquusaagaqartunut neqeroorutissatut aaqqiagiinngitsoqartillugu akunnermiliuttuusarneq atuutsilersinnaaqullugu periarfissanik nassuiaasiornissamik Naalakkersuisut peqquneqassasut pillugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.”

Sassartitsinerit

Ataatsimiititaliap suliaqarnerminut atatillugu ataani allassimasut sassartinneqarput:

- **Ilisimatusarfik Grønlands Universitet University of Greenland:** Bonnie Jensen, Bonnie Jensen, PhD, Assistant Professor, Institute of Social Science, Economics & Journalism,
- **Kommuneqarfik Sermersooq:** Grethe Siegstad, Qimarnguik, Karen D. Jensen Meeqqanut ilaqutariinnullu immikkoortortaqaarfik aamma Susanne Frandsen, Meeqqanut ilaqutariinnullu immikkoortortaqaarfik
- **Nuummi Politiit:** Christina Johansen, ilinniagartuutut suleqataasoq, Nakuusertarnernut immikkoortortaqaarfimmiit aamma Sulianik Immikkut Sammisqaartartut, , Brian Thomsen, Pigaartuni Politikommissæri, Emil Maegaard-Hoffmann, Aqutsisut allatseqarfianni allaffimmi pisortaq

Allakkatigut apeqquteqaatit

Ataatsimiititaliap suliaqarnermini allakkatigut apeqqutinik arlalinnik Naalakkersuisumut nassiussaqaarpoq. Taakku isumaliutissiisummut ilanngussatut kakkiunneqarput.

Siunnersuutip allaffissornikkut aningaasatigullu kingunerisassai

Siunnersuutip kingunerisassai Siulittaasoqarfiup ilusiliinissamut piumasaqaataa naapertorlugu siunnersuuteqartup nassuiarsimavai. Aaqqiagiinngitsoqartillugu akunnermiliuttartussamik pilersitsiniarnermi neqeroorutip qanoq ittuunissaa apeqqutaasorujussuusassaasoq allassimavoq.

Allannguutissatut siunnersuummi saqqummiunneqartumut atatillugu allaffissornikkut aningaasatigullu kingunerisassat Naalakkersuisut immikkut nassuiaatigisimanngilaat. UKA2023-imi saqqummiunneqartussatut naatsorsuutigineqartumi iliuusissatut pilersaarut ilisimasaarutigineqartut suliarineqartumi tamatuminnnga imaqaarnissaa ataatsimiititaliamit paasineqarpoq.

Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnera

Siunnersuuteqartut ajornartorsiutit qaqitaat soqutiginaruusut ikiorsiivigineqarnissaannullu suliniuteqartoqarnissaa pingaaruteqartoq siullermeerinninnermi akuersaarluarneqartoq ataatsimiititaliap maluginiarppaa. Tamanna partiinit tamanit Naalackersuisuniillu isumaqatigineqarpoq.

Assigiinngiaartunik pisoqartillugu politiit angerlarsimaffinnut aggersarneqartillugit, aammalu peqataasut arlaatigut imminnut attuumassuteqartillugit, inooqatigiinnermi imaluunniit aappariinnermi, allatigulluunniit ilaqutariinnermi imaluunniit najugaqatigiinnermi, eqqaamioriinnermi imaluunniit ilisarimasariinnermi nalinginnaasumik akuttunngitsumik oqaaseq “angerlarsimaffimmi eqqissiviilliornerit” atorneqartartoq ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq. Taamaalilluni oqaaseq akunnermiliunneq arlalippassuartigut pisariaarulluni. Assersuutigalugu oqariartaatsimi ilaapput, oqqannerit, nipituumik fiisternerit, nipituumik nipilersornerit; taaneqartut taakkunani pissutsit pinerlunnerunngitsut, imaluunniit akunnermiliuttoqarnissaanik pisariaqartitsinngitsuni. Oqariartaaseq aamma ima isumaqarsinnaavoq assersuutigalugu, inuunermik ulorianartorsiortitsilluni nakuuserneq, akunnermiliunnermi aamma “iliuuseqarfigineqartariaqanngitsoq”.

Akunermiliunnissaq pingaarnertut isumassarsiatsialaanersoq erseqqissaavigineqarnissaa siunnersuuteqartumit ujartorneqartoq ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq; tassa angerlarsimaffinni meerartalinni eqqissiviilliorneranik isumaginninnermut oqartussat nalunaarfigineqarsimatillugit. Tamanna ataatsimiititaliamit ima paasineqarpoq, assersuutigalugu politiinit nalunaaruteqartoqartillugu illuatungeriit akuusut akornanni akunnermiliunnissap aallartinneqarnissaa pisariaqarnersoq pillugu sukumiisumik naliliisoqartarnissaa isumaginninnermut oqartussanit isumagineqartassasoq. Matumani taama naliliinissamut isumaginninnermut oqartussaqaqfinni sakkussat pingaarutillit pigineqarnissaat, kiisalu piumasarineqarluni piffinni pineqartuni sungiusarsimasunik/ilinniarsimasunik akunnermiliuttartussanik peqarnissaa soorunami naatsorsuutigineqarpoq.

Isumaqatigiissitsiniartup ajortup ajornerulersinnginnissaanut ilaqutariit iluanni nakuusertarneq pillugu ilisimasaqarluarnissaq pisariaqarpoq aamma pisuni aaqqiagiinngitsoqartillugu akunnermiliuttuusarnermi illuatungeriit akornanni timikkut tarnikkulluunniit nakuusertoqarsinnaaneraniq navianaateqarsinnaasoq nunani tamalaani misilittakkat takutippaat. Aaqqiagiinngitsoqartillugu akunnermiliuttuusarnerup aaqqiagiinnginnerup ajornerulersinnissaa, nakuuserartup suliap ingerlaneraniq uukapaatitsinissaa inullu nakuusernermik nalaataqarsimasoq tatisimaneqartutut misiginissaa imaluunniit isumaqatigiissusiornissamut siorasaarneqartutut misiginissaa annertuumik aarlerinaateqartoq Naalackersuisut akissuteqaatiminni oqaatigigaat ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq.

Naalackersuisut ingerlaqqillutik oqaatigaat, taamaattorli ilaqutariinni allani pisuni

nalaataqarnerluttuni aaqqiagiinngitsoqartuniluunniit aaqqiagiinngitsoqartillugu akunnermiliuttuusarneq naleqquttorujussuusinnaasoq. Tamanna assersuutigalugu tassaasinnaavoq avinneq sioqqullugu avinnerup nalaani kingornalu aaqqiagiinnginnerit, ilaqutariit pisumik sakkortuumik aqquusaagaqareerlutik ingerlariaqqinnissaminnut oqaloqatigiinnissamut ikiorneqarnissamik pisariaqartitsisut, ilaqutariilluunniit meeqqamut pitsaanerpaq qanoq anguneqarsinnaanersoq pillugu isumaqatigiinnissaminnut ajornakusoortitsisut. Aaqqiagiinngitsoqartillugu akunnermiliuttartumik annertunerusumik atuisoqarsinnaaneranut periarfissanik misissuisoqarnissaa pisariaqartoq Naalakkersuisut naliliipput, taamaattumillu siullermeerinninnermi imaattumik allannguutissatut siunnersuummik saqqummiussaqaarlutik:

”Ilaqutariinnut aaqqiagiinngitsunut, nalaataqarnerluttunut allanngornerujussuarmik aqquusaagaqartunut neqeroorutissatut aaqqiagiinngitsoqartillugu akunnermiliuttuusarneq atuutsilersinnaaqullugu periarfissanik nassuiaasiornissamik Naalakkersuisut peqquneqassasut pillugu Inatsisartut aalajangiiffigissasattut siunnersuut.”

Nalunaarusiamik taamaattumik qaqugu saqqummiussisoqarnissaanut Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaanni ulluliisoqarsimanngitsoq ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq. Taamaattoq Naalakkersuisut akissuteqaataanni allassimavoq, 2023-imi ukiakkut ataatsimiinneranni ilaqutariit iluanni nakuusertarnermut pinaveersaartitsinermik siunertaqartumik iliuusissatut pilersaarummik tunniussisoqassasoq. Ataatsimiititaliap tamanna ima paasivaa, Naalakkersuisut nassuiaatissatut siunnersuutaannut iliuusissatut pilersaarummut taaneqartumut ilanngunneqassasoq taamaattumillu nassuiaammi inerniliussat UKA2023 sioqqullugu piareersimanissaat ilimagineqarsinnaasoq.

Pingaartumik illoqarfinni mikinerusuni nunaqarfinnilu oqartussani sulisoqarniarnermi matumani ilanngullugit sulisunik ilinniarsimasunik, assersuutigalugu illoqarfinni anginerusuni pigineqartutuulli sulisoqanngitsuni pissutsit nassuiaammi ilanngunneqarnissaat ataatsimiititaliamit kaammattuutigineqassaaq.

Qanigisariinni nakuusertoqarsimatillugu aaqqiagiinngitsoqartillugu akunnermiliuttarneq nunat assigiinngitsut akornanni napertorlugit tunngaviusumik kaammattuutigineqanngitsoq Naalakkersuisut allakkatsigut akissuteqaammuni allapput. Tamatuma saniatigut ilaqutariinnut sullissiviit 17-t piginnaasaasa qaffassarneqarnissaannut tapersersorneqarnissaannullu ilaatigut ilaqutariinnut ajornartorsiuteqartunut Naalakkersuisut suliaqarput, aammalu ilaqutariinni aaqqiagiinngitsoqartillugu akunnermiliuttartussatut ilaqutariinnut sullissiviit tulluurtuunersut pillugu Naalakkersuisut misissorumavaat.

Nalunaarusiap UPA2024-imi naammassineqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq tassungalu atatillugu suleqataasut akuutinneqarnissaat annertuumik peqqussutigineqarluni.

Meeqqanik tapersersuisarneq pillugu Inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarnissaanut

siunnersuummik kiisalu ilaqutariinnut sullissiviit qimarnguiillu pillugit nalunaarummik taamaalilluni angerlarsimaffinni eqqissiviilliortoqartillugu ajornannginnerusumik ikiortissarsiortoqarsinnaanissaanut maannakkut Meeqqanut, Inuusuttunut Ilaqutariinnullu Naalackersuisoqarfik suliaqartoq aqikkarlugu ataatsimiititaliamit oqaatigineqassaaq.

Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

- Ataatsimiititaliap isumaqatigiittup Naalackersuisut allannguutissatut siunnersuutaat akuersissutigineqarnissaa inassutigaat

Taamatut oqaaseqarluni isumaliutissiisummilu allassimasutut paasinnilluni matumuuna siunnersuut ataatsimiititaliap aappassaaniigassanngortippaa.

Anna Wangenheim
Siulittaasuugallartoq

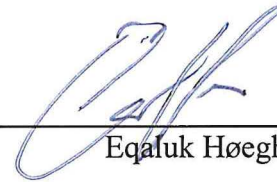
Hans Peter Poulsen

Dines Mikaelson

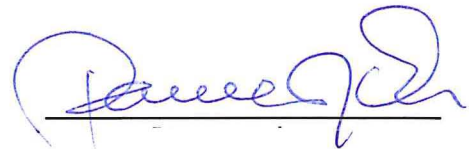
Mikivuk Thomassen

Eqaq Høegh

Najaaraq Møller

Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliaq
Inatsisartut

18-11-2022
Sags nr. 2022-19567
Allakkap ilisamaataa 21744754

Postboks 260
3900 Nuuk
Oq. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 66 66
E-mail: iian@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

**Oqaluuserisassamut 72 UKA 2022-mut ilaqutariinnermut peqqissutsimullu
ataatsimiititaliaq apeqqutaanut akissuteqaat**

- 1. Ilaqutariit ajornartorsiuteqarnerini, tamanna qaqugukkut aalajangiivigineqarsinnaasarpa aamma qaqugukkut aaqqiagiinngitsoqartillugu akunnermiliuttoqarnissaa neqeroorutigineqartarpa kiisalu nakuusertoqartillugu imaluunniit allatut pisoqartillugu kikkut aalajangiisartuuppat?**

Qaqugukkut ajornartorsiuteqartoqarneranik inummik suliatigut naliliisoqartarpoq, tamanna inummiit inummut assigiinneq ajormat.

Nunani tamalaani ilisimatusarnerit takutippaat qanigisaasuni nakuusertoqartillugu aaqqiagiinngitsoqartillugu isumaqatigiissitsiniarneq aallaaviatigut innersuussutigineqarsinnaanngitsoq. Aaqqiagiinngitsoqartillugu isumaqatigiissitsiniarneq taamaammat aallaaviatigut ilaqutariinnut allanik ajornartorsiuteqartunut taamaammat atorneqartussaassaaq.

- 2. Ilaqutariit eqqaaneqartillugit aaqqiagiinngitsoqartillugu akunnermiliuttoqarnissaanut neqeroorummi kikkut pineqartarpat? Meeqqanik akuusoqartillugu sunik ilinniagaqarsimasut isumaginnittarpat? Aamma kikkut pingaarnertut akisussaappat?**

Naalakkersuisut nunami ilaqutariinnut sullissivinnik 17-iusunik piginnaanngorsaaneramik ikorfartuinermillu maanna suliaqaleruttorput. Ilaqutariinnut sullissiviit ullumikkut ilaqutariinnut meerartalinnut assigiinngitsorpasuarunik neqerooruteqarput, ataatsimulli isigalugu ilaqutariinnut sullissiviit ilaqutariinnut ajornartooqqasunik sullissinnermut piginnaasaqarlualutik. Naalakkersuisut aallaaviatigut taamaammat ilaqutariinnut sullissiviit ilaqutariinnut aaqqiagiinngitsoqartillugu isumaqatigiissitsiniarnermik neqerooruteqarnissamut eqqortuunersut misissorniarpaa.

Aaqqiagiinngitsoqartillugu isumaqatigiissitsiniarnerup eqqortumik ingerlanneqarnissaata qulakkeernissaa nalerisaasup suliaassaraa.

Meeqqap ikorfartorneqarnissamik pisariaqartitsineranut tunngassuteqarpat, meeqqap eqqortumik ikorfartorneqarnissaata ikorfartuinerullu ataavartumik nalilersorneqarnissaata qulakkeerneqarnissaa kommunit akisussaaffigissavaat.

- 3. Iloqarfinni mikinerusuni nunaqarfinnilu ilinniarsimasunik sulisoqarfiujaannangitsuni aaqqiagiinngitsoqartillugu akunnermiliunnissamut neqerooruteqartarnissamut tunngatillugu Naalakkersuisut qanoq eqqarsaatersuuteqarpat? Aamma qanoq piginnaasaqartiginisaaq piumasaqaataava?**

Iloqarfinni mikinerusuni nunaqarfinnilu ilaqutariit aaqqiagiinnginnermik isumaginninnissamut ikiorneqarnissamik neqeroorfigineqarnissaat nassuiaammi aamma sammineqassaaq. Sulinermut nunaqarfinni sinniisut peqataatinneqarnissaat pilersaarutaavoq.

- 4. Qaqugu nalunaarusiap piareernissaa Naalakkersuisut naatsorsuutigaa?**

Nassuiaatip UPA 2024-mi naammassineqarsimanissaa naatsorsuutigineqarpoq.

- 5. Qanigisat akornanni nakuusertoqarsimatillugu iliuusissatut pilersaarut siusinnerusukkut aalajangiiffigisassatut siunnersuutaavoq, immikkut akunnermiliunnissamut siunnersuuteqartup qulequttatut oqaatigisaanut neqeroorut pineqarani. Aaqqiagiinngitsoqartillugu akunnermiliuttoqartarnissaanut neqerooruteqalernissamut ilinniakkatigut pitsaassuseq piumasaqaataasussaaq pillugu Naalakkersuisut qanoq eqqarsaatersuuteqarpat?**

Apeqqut 3-mut akissuteqaat innersuussutigineqarpoq.

- 6. 2012-imi Kalaallit Nunaanni politiiit aallartippaat "oqaloqatigiinneq angerlarsimaffimmi perulluliorneq pinnagu" 2011-imiit 2014-mut Kalaallit Nunaanni politiiit periusissiaat naapertorlugu (https://projekter.aau.dk/projekter/files/484145758/Analyse_af_implemteringen_af_Gronl_and's_Politis_koncept_Samtale_i_stedet_for_husspektakler_Camilla_Breum_Sogaard.pdf) Misissueqqissaarnerup ilaanillu inerniliinerit takutippaat, suliaasaqarfiit akimorlugit suliniutinik pisariaqartitsisoqartoq, illuatungeriillu ilisimagaluaaraat angerlarsimaffinni perulluliorortoqartartussaanngikkaluartoq, ajornartorsiutillu aqunnissaannut siunnersorneqarnissamik ilitsersorneqarnissamillu kissaateqartaraluarlutik. Inerniliunneqartoq nalunaarusiarineqartussarlu Naalakkersuisut qanoq atorniarpaat?**

Immikkoortortat suliatigullu eqimappat akornanni siammasissumik peqataatitsineq tunngavigalugu nassuiaat suliarineqassaaq. Ilutigitillugu ilaqutariinni aaqqiagiinnginnermik isumaginninneq pillugu ilisimasat pigineqareersut nassuiaammi qaqqineqassapput. Nalilersuinisaaq taaneqartoq nassuiaammi naleqqutsillugu ilanngunneqartassaaq.

- 7. Angerlarsimaffinni perulluliortoqarneranut atatillugu meeqqat toqqissisimanissaaq isumannaatsumillu angerlarsimaffeqarnissaaq eqqarsaatigalugu inatsisinik naleqqusaanissaaq Naalakkersuisut qanoq qulakkeersinnaavaat?**

Angerlarsimaffinni eqqissiviilliornermik suliani meeqqat inatsisitigut ullumikkut illersugaapput. Politiit nalunaaruteqartussaataapput meeqqat assersuutigalugu angerlarsimaffinni eqqissiviillioqartillugu ilaasimagaangata. Nalunaaruteqarnermut kommunit kingorna qisuariartussaataapput.

Meeqqanut, Inuusuttunut Ilaqutariinnullu Naalakkersuisoqarfimmi meeqqat tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaannik kiisalu ilaqutariinnut sullissiviit qimarnguiillu pillugit nalunaarummik allannguissamik siunnersuusiortuni sulisoqarpoq, taamaalilluni ilaqutariit meerartallit assersuutigalugu angerlarsimaffimmi eqqissiviillioqartillugu ajornannginnerusumik ikiorneqarsinnaalissallutik.

Tassunga atatillugu oqaatigineqassaaq inatsisit allanngortinnissaat Naalakkersuisunit qulakkeerneqarsinnaanngimmat inatsisiliornermik pissaaneq Inatsisartuniimmat.

8. Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaat naapertorlugu nalunaarusiap naammassisarneqarnissaanut aningaasatigut allaffissornikkullu qanoq naleqassava?

Nassuiaasiornermi aningaasartuutit suliamik naammassiniaanermut AC-fuldmægtigip ukiup ataatsip sisamararterutaanik sulineranit annertunerunaviangilaq.

9. Ullumikkut aaqqiagiinngitsoqartillugu akunnermiliunnissamut suut neqeroorutaanersut nassuiaatigineqarnissaat pillugu naggaterpiaatigut ataatsimiititaliamit Naalakkersuisunut qinnutigineqarpoq.

Ilaqutariinnut meerartalinnut sammisumik nuna tamakkerlugu aaqqiagiinngitsoqartillugu isumaqatigiissitsiniarnermik massakkut neqerooruteqanngilaq.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Mimi Karlsen